

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

327. Qualiter se gerere debeat excommunicatus electus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

CAPUT TERTIUM.

DE CONDITIONIBVS ELIGENDORVM, AVT ALITER
PROMOVENDORVM AD BENEFICIA MORALIBVS, PVTA CA-
RENTIA CENSVRARVM, HONESTATE MORVM,
BONA FAMA, MONOGAMIA.

PARAGRAPHVS I.

De Carentia Censurarum.

Questio 325. Num excommunicatus excommunicatione majore, sive ea lata sit à jure, sive ab homine; sive per sententiam generalem, sive particularem; sive denunciatus, sive toleratus, etiam occultissimus, & putatus, absolutus ab excommunicatione, sit ineligibilis, aliterve impropromobilis, seu inhabilis, non tantum ad prelaturas, & dignitates, aut officia habentia annexam jurisdictionem, sed ad quacunque alia beneficia, tam regularia quam secularia, etiam ad obtinendas pensiones, ita ut ejus electio, postulatio, presentatio, & alia quacunque promotio, etiam facta à Pontifice motu proprio, uti & quævis permutatio, resignatio in favorem ejus facta, sit ipso jure nulla, veniatque talis excommunicatus in conscientia prelaturam, officium, beneficium, ad quod promotus est, & pensiones, quas obtinuit, dimittere?

Respondeo affirmativè. Pass. *cit. c. 25. num. 445.* referens plures TT. scholasticos. Garc. *de benef. p. 7. c. 13.* referens plures Canonistas, sumitur ex *c. postulastis. de Cleric. excom. ibid. Barb. & Canonista communiter. item ex c. pastoralis. de appell. & c. 1. de rescript. in 6.* Veraque quoque hæc sunt, etiam si excommunicatio sit à parte rei injusta (modò tamen sit ritè lata, si enim lata delicto non satis probato, non tantum injusta, sed invalida est. Pass. *n. 451.*) v. g. dum delictum non est verum, sufficienter tamen probatum, in foro enim externo talis excommunicatio habenda est pro valida. Garc. *loc. cit. n. 11. Barb. loc. cit. n. 4. Pass. loc. cit. n. 446. Rebuff. ad c. postulastis. n. 67. Sayr. de Cens. l. 2. c. 5. n. 10.* Nihilominus, licet si talis excommunicatus injustè, scienter eligeretur, cassanda foret electio, non est tamen ipso jure nulla, quia dum talis eligeretur bona fide ab ignorantibus illum esse ullo modo excommunicatum, detectà postmodum excommunicati innocentia, cassanda non foret ista electio. Pass. *loc. cit. vide de his Suar. de Cens. d. 4. s. 7.*

Questio 326. An ergo etiam excommunicati tempore electionis, postulationis, præ-

sentationis, dein absoluti confirmatio, & institutio ipso jure sit nulla?

Respondeo affirmativè. in his enim spectandum est initium, nimirum tempus electionis, presentationis, & quod ab initio nullum est, validari aut confirmari nequit. Abb. *ad c. postulastis. ibid. Barb. n. 10. & 13. Lambert. de jurepat. l. 2. p. 1. q. 9. a. 10. n. 1. Garc. loc. cit. n. 8. & 14. Suar. de Cens. d. 13. s. 1. Pass. n. 448.* citans plures alios. Verumque id est, etiam si Electores vel patronus excommunicationem ignorarint, ignorantia enim excusat à culpa, non tamen validat actum, quem irritavit Ecclesia. Suar. *loc. cit. num. 2. & 30. Garc. loc. cit. nu. 9. Pass. n. 450. Azor. p. 2. l. 6. c. 7. q. 8.* Idem dicendum de permutatione putat Pass. ex Suar. contra Garc. *n. 19.* (quæ etsi valeat ex parte ejus, cum quo permutat, si permutans est excommunicatus toleratus, Sanch. *l. 2. opusc. c. 2. dub. 13. n. 2.* non tamen ex parte permutantis excommunicati, utpote qui incapax est, de novo acquirendi illud jus super beneficio, pro quo ipse resignat suum) nimirum collationem absoluti ab excommunicatione esse invalidam, dum permutans in ea fuit tempore resignationis, ejusdemque acceptationis ab Episcopo. Certum de certero, collationem talem factam excommunicato, esse nullam, etsi is econtra tempore resignationis ejusdemque acceptationis non fuisset excommunicatus, Azor. *loc. cit. Suar. loc. cit. n. 12. Garc. n. 15.* citans Paris. Rebuff. &c. Quod si tamen confirmator, dum is est talis, ut is sine electione possit instituere Prælaturam, conferre idem beneficium &c. sciens defectum electionis ob electum excommunicatum, post eundem jam absolutum, confirmet talem electionem, dici posse, ait Pass. *n. 452.* confirmationem esse validam, non titulo confirmationis, sed collationis, seu institutionis. Sic etiam collator potens absolvere ab excommunicatione, dum alicui, quem scit esse excommunicatum, confert beneficium, censetur eum absolvere, & ita is prius absolutus validè promovetur. Covar. *in c. alma Mater. s. 7. Peyr. in præl. q. 2. c. 5. n. 1. Sayr. de Cens. l. 6. c. 5. n. 11.*

Questio 327. Qualiter se gerere debeat excommunicatus electus?

Respondeo: si est manifestus, tenetur omnino non consentire electioni, nec recipere Prælaturam. si est occultus, & potest sine scandalo, & infamia resistere, tenetur resistere, obtendendo alias causas rationabiles suæ resistantiæ, vel etiam manifestando suam excommunicationem. Secus si id non possit sine scandalo, sique gravi infamia. Tenetur tamen talis, vel etiam confirmatus nulliter

nulliter, quamprimum petere absolutionem & dispensationem, & interim consentire, & Prælaturam recipere. *Garc. loc. cit. n. 71. Peyr. loc. cit. n. 6. Suar. loc. cit. n. 31. Sa. V. excommunicatio. n. 30.*

Questio 328. A quo petenda hæc dispensatio?

Respondeo: ab eo, qui potest non tantum absolvere ab excommunicatione (absolute enim non tollit nullitates præcedentes) sed etiam nullitates antecedentes sanare, vel Prælaturam immediate conferre independentem à tertii eligenti vel præsentanti, vel conferenti: consensu; ita ut talis dispensatio re ipsa sit nova beneficii institutio seu collatio. *Garc. nu. 74. Suar. num. 34. Sanch. loc. cit. dub. 10. n. 16. Pass. nu. 456. Quemadmodum, quia Prælati regularium in aliquibus casibus inferiores quasdam Prælaturas conferre possunt, poterunt cum excommunicato absoluto dispensare, ut is ob excommunicationem nulliter electus retineat Prælaturam. Pass. n. 458. Econtra quia Episcopus, dum obventio beneficii pender ab electione, præsentatione vel collatione etiam inferiorum, quibus præjudicare non potest, non potest illud se solo conferre; hinc inquam non potest etiam sine dictorum inferiorum consensu cum tali excommunicato nulliter electo jam absoluto dispensare, ut beneficium retineat, nisi postquam eligentes illi, vel præsentantes scienter excommunicatum jure eligendi vel præsentandi sint privati notorie, & per declarationem, & ita ad eum devoluta sit independentem ab eorum consensu collatio istius beneficii. Ante hanc enim privationem poterunt & debent isti Electores & præsentatores de novo eligere, vel præsentare talem excommunicatum jam absolutum. Idem applica Episcopo, dum hic scienter excommunicato, quem ipse absolvere nequit, contulit beneficium, ut nimirum is cum eo jam absoluto dispensare possit, antequam notorie & declarativè privatus sit jure eligendi. *Pass. n. 456. Suar. loc. cit. num. 36. Garc. num. 37.**

Questio 329. Qualiter nihilominus limitanda sit responsio ad quest. hujus S. primam.

1. Respondeo: ut non teneat primò, si excommunicatio fuerit nulla, adeoque ubi id probatum fuerit, sustinebitur electio vel collatio. *Suar. loc. cit. n. 33. Barb. ad c. postulastis. n. 19. Garc. p. 7. c. 13. Sayr. l. 2. c. 5. n. 10. Pass. n. 459.*

2. Secundò ut superveniens electioni, vel collationi excommunicatio non vitiet illam, nec irritet secutam acceptationem Bullarum, & sumptionem possessionis beneficii, modò per acceptationem illam & sumptionem possessionis jus novum non acquiratur (uti regulariter loquendo non fit, cum possessio sit potius quid facti quam juris. *Abb. in c. veritatis. de dolo & contumac. n. 42. Garc. n. 89. Barb. loc. cit. n. 26. & acceptatio etiam non sit acquisitio juris, sed juris acquisiti receptio. Pass. n. 467. Barb. loc. cit. n. 21. Garc. nu. 35. citans Gomez. Ugol. Gonz. ad reg. 8. cancel. Gl. 58. n. 26. Suar. loc. cit. n. 15. Pass. n. 461. Rebuff. l. c. n. 124. Sanch. loc. cit. n. 13. Sayr. loc. cit. n. 11. Unde etiam si optio fiat sinenovi tituli acquisitione, nimirum quoad præbendam temporalem, & solà temporalitatem, optabit validè. *Rota decis. 5. de concess. prob. in novis, &**

*decis. 8. de sententia excom. in antiquis apud Pass. nu. 466. & Garc. loc. cit. num. 48. secus ubi optando mutatur titulus v. g. dum portionarius optat Canonicatum, & dimidius portionarius integram portionem. Suar. loc. cit. n. 19. Garc. nu. 51. Rota cit. decis. 5. uti etiam invalidè fit acceptatio, & acceptio possessionis, dum per eam acquiritur jus novum. Navar. in c. si quando. de rescrip. excep. 10. n. 9. Covar. Sanch. Sayr. apud Pass. n. 463. quemadmodum acceptatio habet vim acquisitionis, si statutus est alicui terminus ad acceptandum. c. si quis absentis. de prob. Suar. loc. cit. num. 18. Vide hic Pass. cit. c. 25. n. 464. An autem, & qualiter peccet excommunicatus acceptando & sumendo possessionem, etiam dum per eam jus novum non acquiritur, quando ad eam non necessitatur, aut per eum stat, quò minus prius absolvatur, vide apud *Garc. cit. c. 13. n. 47. Pass. 467.**

3. Tertio: ut non teneat, si excommunicatio lata fuerit post legitimam appellationem tempore pendentia appellationis, hæc enim excommunicatio nulla est propter defectum suspensæ ad hoc jurisdictionis ad c. postulastis. *Rebuff. nu. 71. Barb. loc. cit. n. 23. Covar. loc. cit. nu. 5. Contrarium est, si quis post excommunicationem prius appellans electus fuerit, appellatio enim interposita post censuram illam non suspendit. c. pastoralis. de appel. & c. is cui. de sententia excom. ibid. DD. communiter contra Lavor. varior. Elucub. tr. 4. c. 16. n. 87.*

4. Quarto, ut non teneat, dum Papa confert beneficium cum clausula: à quibusvis: apponi solitâ in literis Apostolicis. *Barb. ad c. postulastis. num. 25. ibid. Rebuff. n. 67. Garc. loc. cit. n. 50. Sanch. loc. cit. n. 14. Sayr. loc. cit. c. 4. n. 6. & 12. licet autem dicta clausula, dum provisio facta in forma commissaria, & forma dignum operetur validitatem impetrationis literarum, impetrans tamen ut validè obtineat beneficium, debet priusquam fiat collatio, absolvi à commissario. *Garc. loc. cit. n. 62. Pass. n. 470. Item licet vi illius imperians absolvatur ab excommunicatione Bullæ cænæ. *Garc. n. 67. non tamen ab excommunicatione incurfa ob heresim. *Garc. ibid. Felin. & Covar. in c. alma Mater. Ac denique per dictam clausulam positam in literis Legatorum, vel etiam Episcoporum, non absolvatur impetrans nisi ab excommunicatione, à qua ipsi possunt absolvere. *Garc. nu. 71. Pass. nu. 471. qui etiam remittit ad *Rebuff. loc. cit. num. 67. Garc. n. 50. Sanch. n. 14. & alios, ut videatur, qualiter dicta clausula non faveat infordescantibus, & irregularibus.******

Questio 330. Quid hac in re dicendum de excommunicatis excommunicatione minore?

1. Respondeo primò: illum esse ineligibilem ad beneficia non simplicia. c. si celebrat de celer. excom. *Gl. ibi v. scienter. Pass. cit. c. 25. n. 473. contra Abb. ad cit. c. si celebrat. n. 8. Lavor. de elect. c. 16. n. 52. quia per talem electionem deputatur ad ea, quæ tali excommunicato sunt prohibita exerceri. Comprehendi etiam cit. c. collationem & præsentationem censet *Suar. de Cens. d. 24. f. 2. n. 21. in quam sententiam inclinat *Pass. loc. cit.***

2. Respondeo secundò: Electionem talis excommunicati ad talia beneficia esse, non ipso jure irritam, sed solùm irritandam, eò quòd textus plus non dicat, quàm esse irritandam, & leges pœna-